

# KOMENDA GŁÓWNA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ



## Program rozwoju szkół i ośrodków szkolenia Państwowej Straży Pożarnej na lata 2015 – 2020

2015 r.

Przy opracowaniu Programu wykorzystano następujące dokumenty:

- „System szkolenia członków Ochotniczych Straży Pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych”, KG PSP 2006 r.,
- „Modelowe wyposażenie poligonu pożarniczego”, KG PSP 2010 r.,
- „Koncepcja kształcenia w zawodzie strażak”, KG PSP 2012 r.,
- „Zasady ratownictwa specjalistycznego”, KG PSP 2013 r.,
- „Program Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014-2020”, (M.P. z 2014 r., poz. 1076),
- „Prognozowanie inwestycji Państwowej Straży Pożarnej w zakresie finansowania europejskiego w latach 2014 – 2020”, KG PSP 2014 r.,
- „Kryteria naliczania kosztów kształcenia”, KG PSP 2014 r.,
- „Zasady organizacji kwalifikacyjnych kursów zawodowych w szkołach Państwowej Straży Pożarnej kształcących w zawodzie technik pożarnictwa”, KG PSP 2014 r.,
- „Zasady organizacji doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej”, KG PSP 2015 r.

---

Warszawa, dnia 9 listopada 2015 r.

**ZATWIERDZAM**



gen. brygadier Wiesław Leśniakiewicz

## **WPROWADZENIE**

Przygotowanie nowej koncepcji rozwoju szkół i ośrodków szkolenia Państwowej Straży Pożarnej wynika z konieczności dostosowania funkcjonujących rozwiązań organizacyjnych i prawnych, do zmian jakie zaszły w roku 2013 i tych czekających polską administrację i system edukacji w nowej perspektywie finansowej państwa na lata 2014 - 2020. Rok 2013 to wejście w życie dwóch ważnych dokumentów tj. „Koncepcji wdrożenia kształcenia w zawodzie strażak” z 14 grudnia 2012 roku oraz „Wytycznych dotyczących procesu postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby przygotowawczej w Państwowej Straży Pożarnej” z 29 grudnia 2012 roku, a także zasad normujących organizację ratownictwa specjalistycznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym.

Duży wpływ na zmiany w systemie edukacji pożarniczej ma „Strategia Rozwoju Kraju 2020” przyjęta 25 września 2012 r. Opracowany dokument stanowi element nowego systemu zarządzania rozwojem naszego kraju i wśród zadań, jakie sobie stawia jest zbudowanie zintegrowanego systemu bezpieczeństwa państwa, ratownictwa i ochrony ludności. Równie duży wpływ na kształtowanie systemu kształcenia pożarniczego ma wejście w życie wymagań określonych przez „Program rozwoju ratownictwa i ochrony ludności na lata 2014 – 2017”, a także dokument pod nazwą „Prognozowanie inwestycji Państwowej Straży Pożarnej w zakresie finansowania europejskiego w latach 2014 – 2020”.

Opracowana strategia jest kontynuacją „Programu rozwoju szkół i ośrodków szkolenia na lata 2005 – 2008”, od wejścia w życie którego nastąpiły zasadnicze zmiany w organizacji procesu kształcenia kadr, szczególnie te związane z kształceniem w zawodzie strażak i zawodzie technik pożarnictwa, jak i te związane z realizacją szkoleń specjalistycznych. Nie uległ natomiast zmianom katalog zadań realizowanych przez Państwową Straż Pożarną i ochotnicze straże pożarne.

Zgodnie z postanowieniami ustawy o Państwowej Straży Pożarnej jednym z podstawowych zadań Państwowej Straży Pożarnej jest kształcenie kadr na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz powszechnego systemu ochrony ludności, wśród których można wymienić:

- jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej,
- jednostki organizacyjne wojskowej ochrony przeciwpożarowej,
- zakładowe straże pożarne,
- zakładowe służby ratownicze,
- gminne zawodowe straże pożarne,
- powiatowe (miejskie) zawodowe straże pożarne,
- terenowe służby ratownicze,
- ochotnicze straże pożarne,
- związek ochotniczych straży pożarnych,
- inne jednostki ratownicze.

Państwowa Straż Pożarna jest również organizatorem krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, którego zadaniem jest ochrona życia, zdrowia oraz mienia i środowiska poprzez:

- walkę z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi,
- ratownictwo: techniczne, chemiczne, ekologiczne i medyczne.

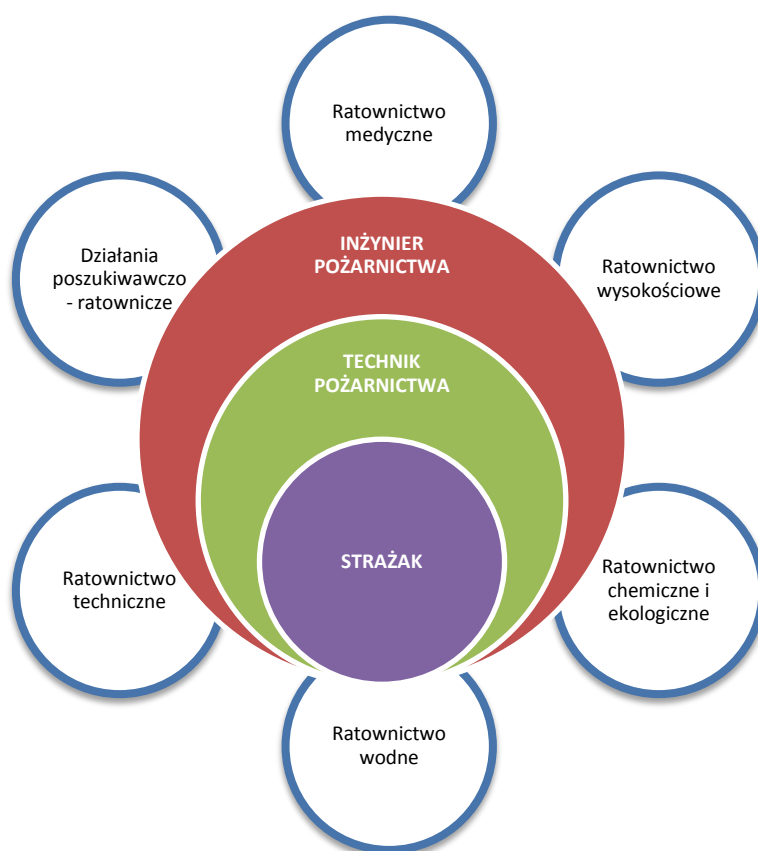
Przy tak ustalonym zakresie działania jednostek ochrony przeciwpożarowej system kształcenia ukierunkowany jest na odpowiednie przygotowanie absolwentów różnych typów szkoleń zawodowych i specjalistycznych, w taki sposób, aby sprościli stawianym przed nimi

zadaniom. Istotą zmiany jest również stworzenie odpowiednich rozwiązań organizacyjnych do realizacji doskonalenia zawodowego, szczególnie dla tej grupy strażaków, którzy rozpoczęli służbę w Państwowej Straży Pożarnej po 31 grudnia 2012 roku. Do tego właśnie niezbędny jest sprawnie funkcjonujący system kształcenia pożarniczego oparty o dobrze przygotowaną merytorycznie i metodycznie kadrę dydaktyczną, wspieraną bazą dydaktyczną w postaci: obiektów dydaktycznych, poligonów, stanowisk do ćwiczeń, sprzętu technicznego, pojazdów i sprzętu specjalistycznego do realizacji celów edukacyjnych, a także pomocy dydaktycznych, wykorzystujących najnowocześniejsze rozwiązania techniczne.

Istotnym elementem systemu kształcenia jest realizacja szkoleń przez szkoły i ośrodki szkolenia szkoleń zgodnie z „Systemem szkolenia członków ochotniczych straży pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych” z 2006 roku. Dokument ten poddany został ewaluacji i jego aktualizacja planowana jest w roku 2015.

## 1. CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU KSZTAŁCENIA POŻARNICZEGO

System kształcenia pożarniczego jest ściśle powiązany z systemem kształcenia zawodowego oraz systemem kształcenia wyższego i zgodnie z ideą zawartą w krajowych ramach kwalifikacji, odnoszącą się do wzajemnego przenikania się zawodów i kwalifikacji, stanowi zwartą całość. Trzonem kształcenia pożarniczego jest kształcenie zawodowe, rozumiane jako uzyskiwanie kwalifikacji w zawodach: strażak, technik pożarnictwa i inżynier pożarnictwa. Uzupełnieniem systemu jest natomiast rozwijanie umiejętności w różnych specjalnościach wynikających z zadań stawianych przed Państwową Strażą Pożarną, opisanych w zasadach organizacji ratownictwa specjalistycznego w krajowym systemie ratowniczo - gaśniczym. Funkcjonalny model kształcenia pożarniczego obrazuje rysunek 1.



Rysunek. 1 Model kształcenia pożarniczego

Kształcenie pożarnicze jest realizowane w różnych formach:

- kursowej, co ma miejsce w przypadku zawodu strażak oraz szkoleń specjalistycznych,
- szkolnej – w przypadku zawodu technik pożarnictwa oraz w formie studiów w Szkole Głównej Służby Pożarniczej – w zawodzie inżynier pożarnictwa. Kształcenie to jest realizowane w szkołach pożarniczych oraz w ośrodkach szkolenia, a zatem w jednostkach edukacyjnych, funkcjonujących w strukturach ministerstwa spraw wewnętrznych. Jednakże sam proces kształcenia jest nadzorowany nie tylko przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. W przypadku szkół kształcących w systemie szkolnym na poziomie zawodowym (technik pożarnictwa), jak i na poziomie wyższym (inżynier pożarnictwa), ma miejsce silne oddziaływanie odpowiednio ministra właściwego do spraw oświaty oraz właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. Natomiast kształcenie zawodowe przygotowujące do wykonywania zawodu strażak oraz szkolenia specjalistyczne i doskonalące, w ramach kształcenia ustawicznego, w całości nadzorowane są przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

Kandydaci do każdej ze szkół pożarniczych muszą zdać egzaminy wstępne oraz wykazać się „zdolnością” do pełnienia służby, sprawdzaną w trakcie szczegółowych badań psychofizycznych. Kolejnym wymaganiem jest posiadanie przez nich wykształcenia średniego, a w przypadku chęci podjęcia studiów w Szkole Głównej Służby Pożarniczej – świadectwa dojrzałości. Rozpoczęcie nauki w szkole pożarniczej, z wyłączeniem Szkoły Podoficerskiej Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy, w której naukę odbywają strażacy przyjęci do służby przygotowawczej, jest równoznaczne z podjęciem służby kandydackiej w Państwowej Straży Pożarnej. Konsekwencją tego jest nadawanie słuchaczom stopni służbowych zaraz po zakwalifikowaniu do danej szkoły. Ukończenie kształcenia na każdym z poziomów oznacza nie tylko

uzyskanie tytułu zawodowego, ale również otrzymanie pierwszego stopnia służbowego w korpusie aspirantów lub oficerskim. Absolwenci – strażacy, w zależności od uzyskanych kwalifikacji uzyskują prawo do zajmowania stanowisk w korpusach szeregowych, aspirantów i oficerów.

System kształcenia pożarniczego, obejmujący kształcenie i doskonalenie zawodowe wraz z pokazaniem jego drożności i możliwych ścieżek rozwoju zawodowego pokazuje schemat zawarty w załączniku nr 1, zaś rozmieszczenie szkół i ośrodków szkolenia w załączniku nr 2.

## **2. ZAWODY POŻARNICZE**

### **2.1. STRAŻAK**

Zawód strażak został zdefiniowany w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537 z późn. zm.) pod kodem 541101. Zgodnie z opisem zawodu strażak realizuje zadania zawodowe w zakresie ratowania zagrożonych ludzi, zwierząt, mienia i środowiska, w związku z:

- walką z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi,
- akcjami ratownictwa technicznego,
- akcjami ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
- akcjami ratownictwa medycznego.

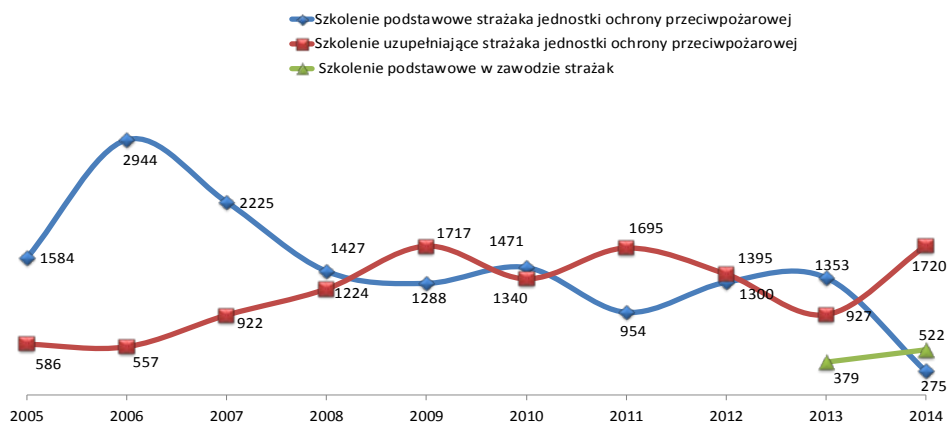
Zawód strażak wykonywany jest przez strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej, którzy ukończyli kształcenie w zawodzie strażak w zakresie podstawowym lub podstawowym i uzupełniającym. Strażak wykonuje swoje zadania zawodowe w strefie zagrożenia lub bezpośrednich działań ratowniczych, w czasie zagrożenia zdrowia, życia, mienia i środowiska, w celu likwidacji lub usunięcia skutków zdarzenia. Postępuje według procedur, taktyki działań, regulaminów i instrukcji realizując: rozpoznanie na miejscu działań ratowniczych, zabezpieczenie miejsca



akcji, sprawianie oraz obsługę sprzętu i urządzeń ratowniczych, wykonywanie zadań ratowniczych. Strażak przygotowywany jest do pełnienia służby w jednostkach ratowniczo - gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej oraz innych jednostkach ochrony przeciwpożarowej, na stanowiskach przewidzianych dla szeregowych i podoficerów, z ukierunkowaniem na prowadzenie działań ratowniczych. Strażak przygotowywany jest również do realizacji zadań organizacyjnych i kierowniczych w ramach najmniejszej jednostki taktycznej, jaką jest rota i zastęp. Wykonywanie zawodu strażak związane jest marginalnie z prowadzeniem spraw administracyjno - kwatermistrzowskich.

Jakość zadań wykonywanych przez strażaka związana jest ze spełnieniem przez niego określonych wymogów zdrowotnych, cech psychofizycznych, zdolności komunikacyjnych, stałym utrzymywaniem sprawności fizycznej oraz udziałem w kształceniu zawodowym, ustawicznym i samokształceniu.

Kształcenie to, realizowane od roku 1992, organizowane było w różnych formach, zarówno w szkołach, jak i ośrodkach szkolenia. Efektem kształcenia zawsze było uzyskanie kwalifikacji w zawodzie strażak w zakresie podstawowym lub podstawowym i uzupełniającym. Dopiero rok 2013 przyniósł zasadniczą zmianę, dzięki której kształcenie w tym zawodzie jest realizowane tylko i wyłącznie w dwóch szkołach Państwowej Straży Pożarnej, w jednolitej formie, często nazywanej potocznie „kształceniem jednoetapowym”. Efektem kształcenia jest uzyskanie kwalifikacji w zawodzie strażak, bez ich dzielenia na poziom podstawowy i uzupełniający. W latach 2005 – 2014 pełne kwalifikacje w zawodzie strażak na różnych formach kształcenia uzyskało 12 984 strażaków. Liczbę absolwentów kształcenia w zawodzie strażak w okresie ostatnich 10 lat przedstawia rysunek 2.



Rysunek 2. Liczba absolwentów kształcenia w zawodzie strażak w latach 2005 - 2014

## 2.2. Technik pożarnictwa

Zawód technik pożarnictwa został zdefiniowany w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537 z późn. zm.) pod kodem 311919 oraz w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 7) pod kodem 311919. Technik pożarnictwa zgodnie z podstawą programową kształcenia zawartą w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 184) przygotowany jest do pełnienia służby w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, a także w pozostałych jednostkach ochrony przeciwpożarowej, jednostkach administracji państwowej, samorządu terytorialnego oraz podmiotach gospodarczych, a w tym do:

- wykonywania czynności ratowniczych;
- kierowania działaniami ratowniczo-gaśniczymi na poziomie interwencyjnym podczas pożarów, klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń;
- organizowania i monitorowania przebiegu służby;
- rozpoznawania i likwidacji zagrożeń;

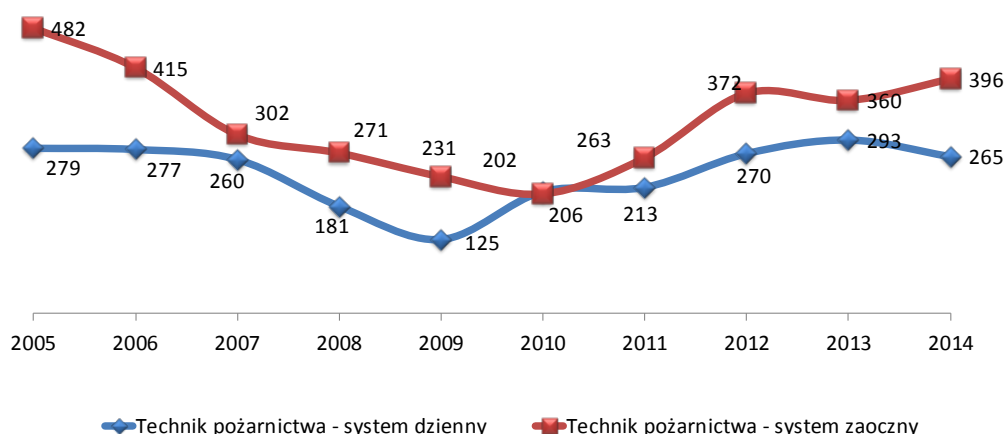
- dysponowania siłami i środkami systemu ratowniczego.

Podstawowy zakres przygotowania zawodowego na potrzeby jednostek ochrony przeciwpożarowej obejmuje:

1. Wykonywanie działań ratowniczych (kwalifikacja Z.22),
2. Zarządzanie działaniami ratowniczymi (kwalifikacja Z.23).

Poza strukturami Państwowej Straży Pożarnej technik pożarnictwa może pracować w instytucjach, w zakładach o różnych profilach produkcji i usług, gdzie w ramach swoich obowiązków może wykonywać czynności ratownicze, kontrolować stan stosowania przepisów przeciwpożarowych, wskazywać kierunki usuwania nieprawidłowości. Technik pożarnictwa może uczestniczyć w realizacji zadań formacji obrony cywilnej, rozpoznawać zagrożenia związane z możliwością wystąpienia katastrof i klęsk żywiołowych oraz prowadzić działalność informacyjno-edukacyjną i ostrzegania w tym zakresie.

Zakres wykonywanych zadań wymaga od technika pożarnictwa zdolności interpersonalnych, komunikacyjnych, ustawicznego doskonalenia zawodowego i samokształcenia. Liczę absolwentów kształcenia w zawodzie technik pożarnictwa na przestrzeni 10 lat przedstawia rysunek 3.



Rysunek 3. Liczba absolwentów kształcenia w zawodzie technik pożarnictwa w latach 2005 - 2014

### 2.3. Inżynier pożarnictwa

Zawód inżynier pożarnictwa został zdefiniowany w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537 z późn. zm) pod kodem 214910. Inżynier pożarnictwa jest specjalistą w zakresie inżynierii bezpieczeństwa pożarowego, sprawnie posługującym się metodami inżynierskimi, przede wszystkim w ochronie przeciwpożarowej, wykonującym zadania związane z ochroną życia, zdrowia, mienia i środowiska, między innymi w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Zadania te obejmują:

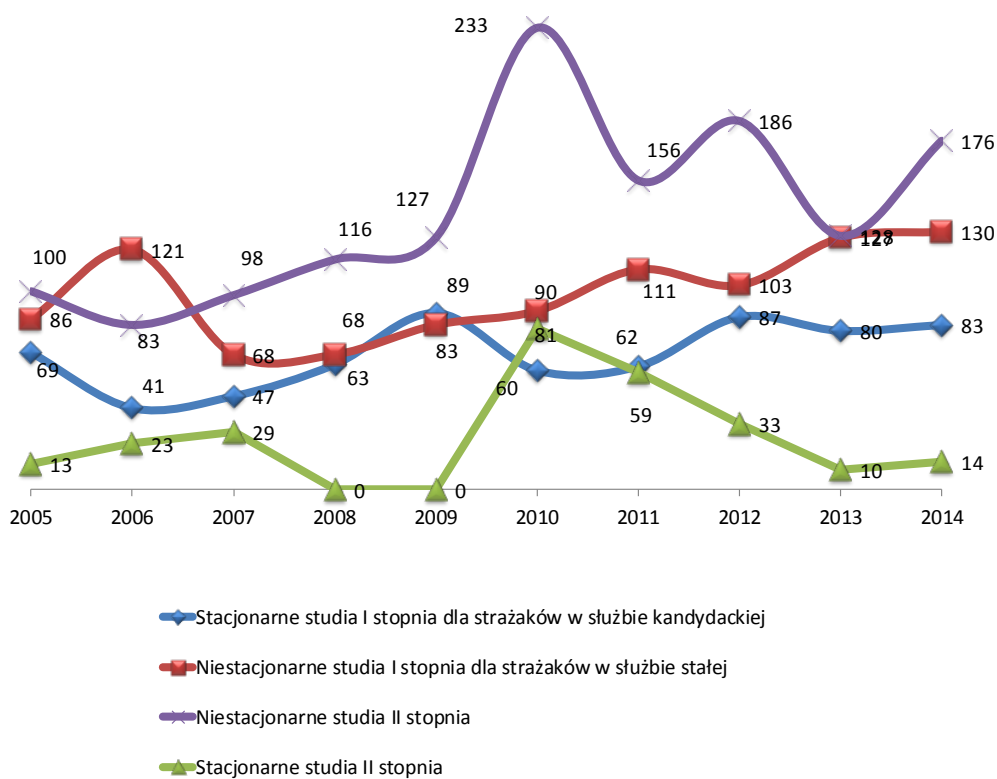
- gaszenie pożarów,
- ograniczanie skutków klęsk żywiołowych,
- akcje ratownictwa technicznego,
- akcje ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
- akcje ratownictwa medycznego.

Wykonuje również zadania związane z rozpoznawaniem, analizą i oceną zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń. Po spełnieniu odpowiednich wymagań może wykonywać funkcję rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Inżynier pożarnictwa przygotowany jest do wypełniania dwóch podstawowych funkcji. Pierwszą z nich jest stymulowanie wszelkich działań obejmujących funkcjonowanie i realizowanie zadań związanych z ochroną życia i zdrowia ludzi, mienia i środowiska, w ramach działalności profilaktycznej, w tym wykonywanie czynności kontrolno-rozpoznawczych. Drugą funkcją jest realizacja zadań administracyjnych i kierowniczych w ramach struktur Państwowej Straży Pożarnej na stanowiskach dowódczych, z umiejętnością organizacji i kierowania akcjami ratowniczymi, jak i poza tymi strukturami, z umiejętnością zarządzania bezpieczeństwem pożarowym w jednostkach administracji publicznej oraz podmiotach gospodarczych.

Inżynier pożarnictwa z jednej strony posiada odpowiednią profesjonalną wiedzę i umiejętności, które wykorzystuje w praktyce do prognozowania określonych zdarzeń i sytuacji, tak w warunkach realizacji zadań dotyczących rozpoznawania zagrożeń, jak i stwarzania sprzyjających warunków ich likwidacji, z drugiej strony jest przełożonym zespołów, załóg jednostek ratowniczych, związków taktycznych, samodzielnie podejmującym niezbędne decyzje i rozwiązującym skomplikowane problemy w trakcie organizacji i prowadzenia akcji ratowniczych.

Zdobyte doświadczenie zawodowe oraz stale podnoszone kwalifikacje ogólne pozwalają również na zajmowanie samodzielnych stanowisk oraz wyższych stanowisk kierowniczych. Liczbę absolwentów kształcenia w zawodzie inżynier pożarnictwa na przestrzeni 10 lat przedstawia rysunek 4.



Rysunek 4. Liczba absolwentów kształcenia w zawodzie inżynier pożarnictwa w latach 2005 - 2014

### **3. SZKOLENIE SPECJALISTYCZNE**

Państwowa Straż Pożarna, jako jeden z podmiotów krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego oraz jednostka ochrony przeciwpożarowej, przygotowywana jest do realizacji zadań wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz o Państwowej Straży Pożarnej. Przygotowanie to oprócz uzyskiwania kwalifikacji zawodowych polega również na szkoleniu w bardzo skomplikowanych obszarach, takich jak ratownictwo chemiczne, ekologiczne, techniczne, wysokościowe, wodne, medyczne oraz szkolenie członków grup poszukiwawczo – ratowniczych, biorących również udział w akcjach pomocy humanitarnej poza granicami kraju i wielu innych. Strażacy Państwowej Straży Pożarnej biorą udział również w wielu szkoleniach, których obowiązek ukończenia nakładany jest na Państwową Straż Pożarną poprzez przepisy ogólnie obowiązujące lub umowy i porozumienia np. w zakresie napełniania zbiorników ciśnieniowych, czy też przyjmowania śmigłowców Lotniczego Pogotowia Ratowniczego.

### **4. SZKOLENIA STRAŻAKÓW OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH**

Zgodnie z ustawą o ochronie przeciwpożarowej Ochotnicze Straże Pożarne są jednostkami ochrony przeciwpożarowej, a szczegółowe zadania oraz organizację określa ich statut, który w części dotyczącej spraw ochrony przeciwpożarowej podlega uzgodnieniu z właściwym terenowo komendantem powiatowym Państwowej Straży Pożarnej. Podstawowymi zadaniami ochotniczych straży pożarnych wynikającymi ze statutów są m. in.:

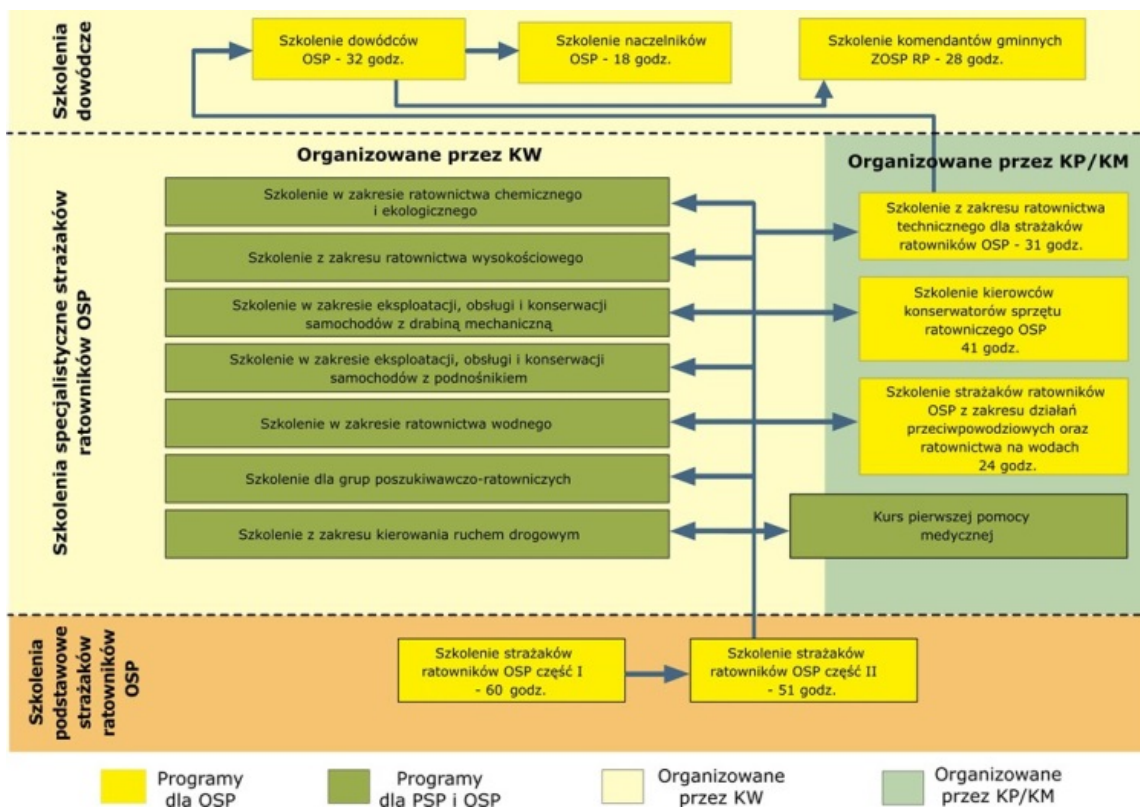
- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami,
- udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń,

- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
- działania na rzecz ochrony środowiska.

Przeprowadzane analizy ilościowe i jakościowe szkoleń oraz działań operacyjnych jednoznacznie wskazują, że zadania realizowane przez Ochotnicze Straże Pożarne wymagają odpowiedniego poziomu wyszkolenia członków Ochotniczych Straży Pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych, a w szczególności specjalistycznej wiedzy i umiejętności. Dodatkowo coraz szerszy katalog zagrożeń oraz wymagań i oczekiwań społeczeństwa oraz konieczność podnoszenia poziomu jakości prowadzonych działań ratowniczych wymuszają weryfikację przyjętych dotychczas rozwiązań edukacyjnych.

Organizatorem szkoleń Ochotniczych Straży Pożarnych są przede wszystkim komendy powiatowe lub miejskie Państwowej Straży Pożarnej oraz komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej. Powiązanie szczebla powiatowego ze szkoleniem strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych na swoim terenie ma głębokie uzasadnienie, a to z uwagi na wspólne działania ratownicze, w czasie których od realizacji poszczególnych etapów akcji i od rzetelnego ich wykonania zależeć będzie bezpieczeństwo wszystkich ratowników i oczywiście poszkodowanych.

Funkcjonujące od roku 2006 rozwiązanie opiera się na trzech poziomach, od szkolenia podstawowego, poprzez szkolenia specjalistyczne, a skończywszy na szkoleniach dowódczych. Schemat systemu szkolenia strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych przedstawia rysunek 5. Na każdym z ustalonych poziomów występują bloki szkoleniowe, które ułożone są w kolejności chronologicznej przez co tworzą tzw. ścieżkę szkoleniową. W związku z tym, że od zakończenia prac dokument ten funkcjonuje już 9 lat poddany został ewaluacji i planowane jest wydanie jego aktualizacji w roku 2015, uwzględniającej zmiany jakie zaszły w okresie jego obowiązywania.



Rysunek 5. System szkolenia strażaków OSP obowiązujący od roku 2006

## 5. SZKOLENIE INNYCH PODMIOTÓW

Prowadzenie działań ratowniczych w ramach krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego wymaga ścisłej współpracy z wieloma podmiotami takimi jak ochotnicza straż pożarna, organizacje pozarządowe jak GOPR, TOPR, WOPR, PCK, a także innymi służbami resortu spraw wewnętrznych oraz obrony narodowej. Wymusza to na wszystkich podmiotach systemu konieczność doskonalenia współpracy poprzez między innymi poznawanie systemów funkcjonowania i szkolenia. Dlatego też Państwowa Straż Pożarna jako służba wiodąca jest organizatorem wielu wspólnych szkoleń, warsztatów, sympozjów, ćwiczeń czy manewrów integrujących środowisko ratownicze.

Szczegółowy wykaz programów szkoleń zatwierdzonych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej do realizacji przez Państwową Straż Pożarną zawiera załącznik nr 3.



## **6. KIERUNKI ZMIAN SYSTEMU KSZTAŁCENIA POŻARNICZEGO**

Funkcjonowanie systemu kształcenia pożarniczego, w prognozowanym okresie lat 2015 – 2020 będzie ściśle związane z nową perspektywą finansową oraz zmianami jakie wprowadza w życie nowelizacja ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, prowadzona przez tzw. ustawę „deregulacyjną” z dnia 5 sierpnia 2015 roku o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (Dz. U. poz. 1505). Zmiany wprowadzane ustawą dotyczy przede wszystkim struktury i drożności systemu kształcenia pożarniczego. Nowy model kształcenia pożarniczego nadal będzie opierał się na kształceniu zawodowym bardzo silnie uzupełnionym systemem szkoleń specjalistycznych oraz systemem doskonalenia zawodowego. Nowy model kształcenia zawodowego przedstawia załącznik nr 4. Funkcjonowanie systemu kształcenia jest również ściśle powiązane z aktualną sytuacją kadrową w Państwowej Straży Pożarnej. Dlatego też modelowanie naboru na poszczególne formy kształcenia pożarniczego uzależnione jest od stanu zatrudnienia w poszczególnych korpusach. Prognozę zatrudnienia w Państwowej Straży Pożarnej na lata 2014 - 2020 przedstawia załącznik nr 5.

### **6.1. Zmiany w kształceniu zawodowym**

#### **6.1.1. Realizacja szkoleń uzupełniających**

W roku 2016 planowane jest definitywne zakończenie kształcenia w zawodzie strażak, realizowane jako szkolenie uzupełniające strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej. Nabór na dotychczasowe szkolenie podstawowe strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej zakończony został już w roku 2013, kiedy to wprowadzony został program szkolenia podstawowego w zawodzie strażak, zwany powszechnie programem jednoetapowym. Tak więc wszystkie działania w latach 2015 - 2016 nakierowane są na zrealizowanie wszystkich potrzeb w zakresie szkolenia

uzupełniającego, szacowanych na dzień 1 stycznia 2015 r. na podstawie danych zgłoszonych przez poszczególne jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej na poziomie 2 228 strażaków. Dla zweryfikowania danych zostały one porównane z danymi pochodzącymi z tzw. bazy kadrowej funkcjonariuszy. Do dalszych celów planistycznych za potrzeby szkoleniowe przyjmowana jest wartość zgłoszona przez poszczególne jednostki organizacyjne. Szczegółowy rozkład potrzeb szkoleniowych na szkolenie uzupełniające strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej (SUS) przedstawia tabela 1.

Województwo	Potrzeby KW i JOP po 2014 roku		2015 r.		2016 r.
	Liczba osób	% udział w potrzebach kraju	Liczba uczestników szkoleń centralnych wg rozdzielnika [os.]	Liczba uczestników szkoleń na bazie WOSz [os.]	Liczba potrzeb KW i JOP po 2015 roku* [os]
dolnośląskie (Wrocław )	311	16%	81	95	135
kujaw sko-pomorskie (Toruń)	131	7%	11	60	60
lubelskie (Lublin)	0	0%	0		0
lubuskie (Gorzów Wlkp.)	5	0%	5		0
łódzkie (Łódź)	163	8%	30	60	73
małopolskie (Kraków )	54	3%	24	60	-30
mazowieckie (Warszawa)	136	7%	76	120	-60
opolskie (Opole)	45	2%	15	35	-5
podkarpackie (Rzeszów )	94	5%	20	60	14
podlaskie (Białystok)	0	0%	0		0
pomorskie (Gdańsk)	75	4%	0	73	2
śląskie (Katowice)	351	18%	159	20	172
świętokrzyskie (Kielce)	78	4%	18	60	0
warmińsko-mazurskie (Olsztyn)	101	5%	20	60	21
wielkopolskie (Poznań)	320	16%	81	20	219
zachodniopomorskie (Szczecin)	99	5%	20	60	19
JC PSP i JOP spoza PSP i MON	265		75		190
<b>RAZEM</b>	<b>2228</b>		<b>635</b>	<b>783</b>	<b>810</b>

\*) w artocść ujemna św iadczy o możliw ości zrealizow ania szkolenia na bazie danego WOSz dla strażaków spoza własnego w ojew ództw a Dane na podstaw ie rozdzielnika centralnego z dnia11 marca 2015 r. oraz PPD2015 z dnia 9 marca 2015 r.

Tabela 1. Rozkład potrzeb szkoleniowych na SUS

Ukierunkowanie działań w bieżącym roku oraz roku następnym polegać będzie na zrealizowaniu wszystkich potrzeb w tym zakresie, szczególnie potrzeb szkoleniowych województw dolnośląskiego, śląskiego i wielkopolskiego. Będzie istniała konieczność zaangażowania w realizację tego zadania wszystkich szkół i ośrodków szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej.

### **6.1.2. Realizacja kształcenia w zawodzie strażak**

Realizacja szkolenia podstawowego w zawodzie strażak, rozpoczęta w roku 2013, będzie kontynuowana w latach 2015 – 2020. Doświadczenia roku 2013 i 2014 wskazują, że oparcie kształcenia o dwie szkoły tj. Centralną Szkołę Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie oraz Szkołę Podoficerską Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy pozwoliło na zaspokojenie wszystkich potrzeb szkoleniowych. W roku 2015 z uwagi na niższe potrzeby szkoleniowe niż to zakładano, do realizacji szkolenia wyznaczona została jedynie Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy. Jednakże przeprowadzone analizy sytuacji kadrowej wskazują, że w przyszłości może wystąpić zwiększona liczba kandydatów na tę formę kształcenia. Przewiduje się, że od roku 2016 w proces kształcenia w zawodzie strażak zaangażowane zostaną wszystkie szkoły Państwowej Straży Pożarnej.

Wejście w życie w roku 2013 zasad regulujących organizację ratownictwa specjalistycznego w sposób bezpośredni oddziałuje na realizację szkolenia podstawowego w zawodzie strażak. Związane jest to przede wszystkim z precyzyjnym zdefiniowaniem zadań specjalistycznych w zakresie podstawowym, które powinny być realizowane przez wszystkich strażaków, a tym samym realizowane na szkoleniu podstawowym. Dlatego też po zakończeniu prac nad programami specjalistycznymi oraz po zakończeniu prowadzonej w roku 2014 i 2015 ewaluacji zasad ratownictwa specjalistycznego konieczne będzie dokonanie ewaluacji programu szkolenia podstawowego w zawodzie strażak.

### **6.1.3. Realizacja kształcenia w zawodzie technik pożarnictwa**

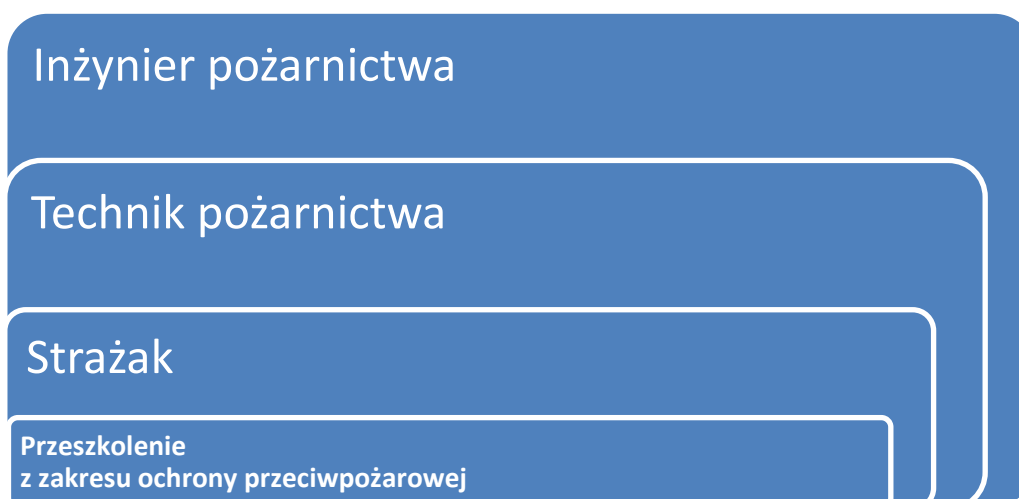
Kształcenie w zawodzie technik pożarnictwa będzie w planowanym okresie realizowane w dotychczasowej formie tj. jako kształcenie strażaków w służbie kandydackiej w formie szkolnej, zaś dla strażaków w służbie stałej w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych. Podstawą realizacji kwalifikacyjnych kursów zawodowych w szkołach Państwowej Straży Pożarnej prowadzonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych jest dokument pod nazwą „Zasady organizacji kwalifikacyjnych kursów zawodowych w szkołach Państwowej Straży Pożarnej kształcących w zawodzie technik pożarnictwa”, zatwierdzony w dniu 9 lipca 2014 roku. Organizacja kształcenia musi być również dostosowana do regulacji zawartych w tzw. ustawie deregulacyjnej, która przewiduje, że uzyskanie kwalifikacji uwarunkowane jest od odbycia kwalifikacyjnego kursu zawodowego w szkole Państwowej Straży Pożarnej. Konsekwencją prowadzonych prac legislacyjnych jest również odstąpienie od możliwości zdawania eksternistycznie egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe oraz to, że kształcenie w zawodzie technik pożarnictwa będą mogły realizować wyłącznie szkoły prowadzone przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Kolejną planowaną zmianą w realizacji kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych będzie prowadzenie niezależnego naboru na kwalifikacyjne kursy zawodowe z kwalifikacji Z.22 i Z.23, a także wprowadzenie kilku naborów w ciągu roku. Przy czym dopuszczać się będzie udział w kwalifikacyjnym kursie zawodowym Z.23 strażaków, którzy potwierdzili eksternistycznie kwalifikację Z.22 pod warunkiem posiadania przez nich kwalifikacji w zawodzie strażak.

Rozwiązanie polegające na zwiększonym naborze na kwalifikacyjne kursy zawodowe zacznie funkcjonować od roku 2017,

kiedy zrealizowane zostaną wszystkie potrzeby szkoleniowe na szkolenia uzupełniające strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej. Zaprzestanie realizacji szkoleń uzupełniających pozwoli również na zwiększenie zaangażowania szkół w realizację szkoleń specjalistycznych.

#### 6.1.4. **Kształcenie w zawodzie inżynier pożarnictwa**

Kształcenie strażaków w służbie kandydackiej, jak i strażaków w służbie stałej będzie odbywało się na dotychczasowych zasadach. Nie mniej jednak weryfikacji będą wymagały programy kształcenia, tak aby uwzględniały zmiany jakie zaszły w kształceniu w zawodzie strażak oraz technik pożarnictwa, a także w szkoleniach specjalistycznych. Chodzi przede wszystkim o to, żeby efekty kształcenia wyodrębnione na niższych poziomach edukacyjnych nie były powtarzane na wyższych poziomach. Pozwoli to na zachowanie idei przenikalności zawodów, ale również na uniknięcie powtórek oraz efektywne wykorzystanie czasu na kształcenie. Idealny model przenikalności zawodów przedstawia rysunek 6.



Rysunek 6. Model przenikania się zawodów

### **6.1.5. Realizacja przeszkolenia zawodowego**

Realizacja przeszkolenia zawodowego dla strażaków ubiegających się o zajmowanie stanowisk oficerskich Państwowej Straży Pożarnej będzie odbywała się na nowych zasadach. Ta forma przeszkolenia będzie wymagana od wszystkich strażaków kierowanych na przeszkolenie zawodowe uprawniające do zajmowania stanowisk, na których wymagane są kwalifikacje do kierowania działaniami ratowniczymi. Przeszkolenie to będzie realizowane w dwóch formach:

- 2 - semestralnej dla strażaków posiadających tytuł zawodowy technik pożarnictwa oraz inżynier w zakresie inżynierii bezpieczeństwa pożarowego,
- 4 - semestralnej dla strażaków posiadających kwalifikacje w zawodzie strażak. Dodatkowe semestry nauki pozwolą na skompensowanie różnic programowych i uzyskanie efektów kształcenia przewidzianych w kwalifikacji Z. 23 w zawodzie technik pożarnictwa.

Przeszkolenie zawodowe uprawniające do zajmowania stanowisk oficerskich, na których wymagane są kwalifikacje do kierowania działaniami ratowniczymi będzie realizowane w formie 2 - semestralnych studiów podyplomowych. Zadaniem tych studiów będzie osiągnięcie tych samych efektów kształcenia, które zostały określone dla zawodu inżynier pożarnictwa w zakresie kierowania działaniami ratowniczymi.

### **6.2. Zmiany w szkoleniu specjalistycznym**

Wprowadzenie w roku 2013 zasad organizacji ratownictwa specjalistycznego diametralnie zmieniło system szkolenia specjalistycznego. Istotą tych zmian jest wyodrębnienie zakresu podstawowego dla każdej z dziedzin ratownictwa specjalistycznego. Zakres podstawowy poprzez te zmiany stał się zakresem

powszechnym dla każdego strażaka i każdej jednostki ratowniczo - gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej oraz zakresem specjalistycznym dla ochotniczych straży pożarnych. Oznacza to, że zakres ten stał się jednocześnie obszarem doskonalenia czynności ratowniczych do realizacji przez ośrodki szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej. Szkolenie z tego zakresu będzie odbywało się w oparciu o sprzęt do realizacji zadań podstawowych na specjalistycznych stanowiskach do ćwiczeń.

Szkolenia specjalistyczne realizowane będą zgodnie z programami szkolenia specjalistycznego, w oparciu o bazę dydaktyczną i poligonową szkół i wybranych ośrodków szkolenia. Do realizacji szkoleń specjalistycznych wyznaczone są:

- Ratownictwo wysokościowe – Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie we współpracy z ośrodkami szkolenia w Warszawie, Krakowie, Łodzi w odpowiednio komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie, Krakowie, Łodzi – krajowymi ośrodkami szkolenia w zakresie ratownictwa wysokościowego
- Ratownictwo wodne – Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy we współpracy z ośrodkiem szkolenia w Bornem Sulinowie w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie - krajowym ośrodkiem szkolenia w zakresie ratownictwa wodnego,
- Ratownictwo chemiczne i ekologiczne – Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie we współpracy z ośrodkiem szkolenia w Pionkach w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie - krajowym ośrodkiem szkolenia w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego,

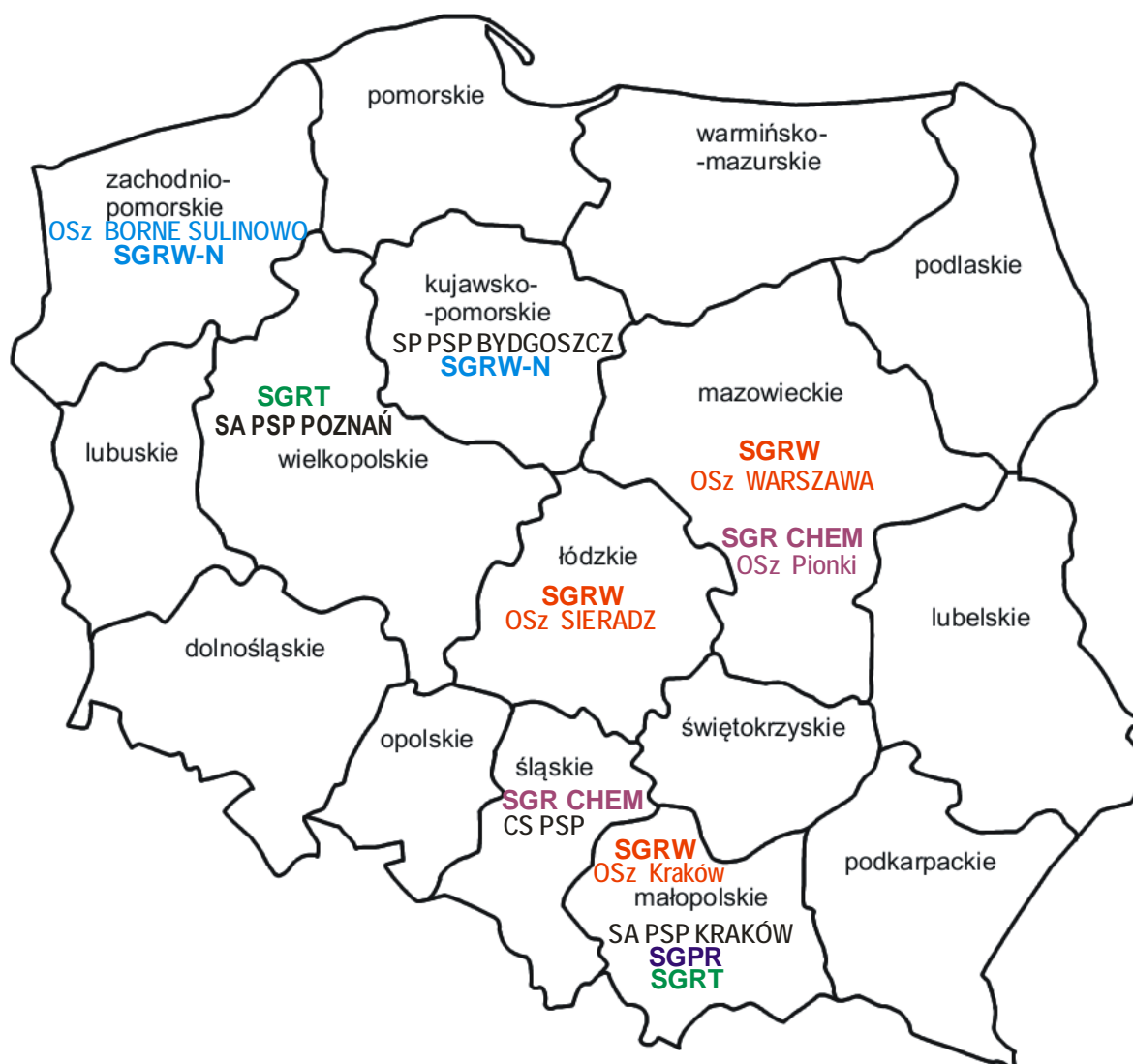
- Działania poszukiwawczo - ratownicze – Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie we współpracy z ośrodkiem szkolenia w komendzie wojewódzkiej w Gdańsku - krajowym ośrodkiem szkolenia w zakresie szkolenia członków grup poszukiwawczo - ratowniczych,
- Ratownictwo techniczne – Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu,
- Ratownictwo medyczne – Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie oraz pozostałe szkoły i ośrodki szkolenia w zakresie uzyskiwania tytułu ratownika i recertyfikacji z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy (kpp).

Wyznaczenie wiodących w poszczególnych dziedzinach ratownictwa szkół będzie w założeniach pozwalało na ścisłą specjalizację pozwalającą na stymulowanie rozwoju poszczególnych dziedzin ratownictwa, a także skonsolidowanie środków na rozbudowę bazy dydaktycznej.

Wyjątkiem w przyjętej koncepcji będzie realizacja ratownictwa medycznego. Przygotowywanie do realizacji zadań z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy będzie odbywało się w każdej jednostce ratowniczo - gaśniczej z wykorzystaniem sprzętu szkoleniowego oraz zatrudnionych ratowników medycznych i wyznaczonych instruktorów ratownictwa medycznego. Pozwoli to na doskonalenie nabytych umiejętności oraz przygotowanie do skutecznego udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy podczas działań ratowniczych, a także na przygotowanie do egzaminu recertyfikującego. Zadaniem ośrodków w budowanym systemie ratownictwa będzie przeprowadzenie egzaminów z zakresu kpp oraz wdrażanie w ramach szkoleń w zakresie podstawowym wszystkich procedur z zakresu kpp, tak aby zobrazować ich praktyczne zastosowanie.



Najważniejszą rolę w systemie ratownictwa medycznego będzie odgrywała Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, której, w ścisłej współpracy ze Szkołą Główną Służby Pożarniczej, przypadnie zadanie stworzenia ośrodka edukacyjnego kształcącego ratowników medycznych oraz stymulowanie rozwoju tej dziedziny ratownictwa w nowo utworzonym ośrodku szkoleniowym w Nowym Sączu. Kształcenie to będzie realizowane na potrzeby wszystkich podmiotów krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego.



Rysunek 7. Podział kompetencji w realizacji szkoleń specjalistycznych

Realizacja szkoleń w okresie budowania systemu ratownictwa specjalistycznego będzie odbywała się w oparciu o prognozy

szkoleniowe na lata 2013 – 2015. Po tym okresie zadaniem wskazanych szkół będzie bieżące uzupełnianie potrzeb szkoleniowych oraz oferta szkoleń doskonalących dla członków specjalistycznych grup ratowniczych w zakresie specjalistycznym.

Kolejnym wyjątkiem będzie również przygotowanie strażaków z województw posiadających dostęp do morskiej linii brzegowej do usuwania skutków awarii polegających na usuwaniu produktów ropopochodnych. Za przygotowanie strażaków oraz przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, a także innych służb ratowniczych i organizacji będzie odpowiadał ośrodek szkolenia w Słupsku w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej Gdańsku.

Innym ważnym zadaniem dotychczas nie realizowanym przez żaden z centrów edukacyjnych jest szkolenie i doskonalenie dyżurnych stanowisk kierowania. Zadanie polegające na szkoleniu nowo zatrudnionych w stanowiskach kierowania będzie przypisane Szkole Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie oraz ośrodkowi szkolenia w Pionkach w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie - krajowemu ośrodkowi szkolenia w zakresie szkolenia dyżurnych stanowisk kierowania.

Podobnie ważnym zadaniem, dotychczas nie realizowanym w sposób systemowy, będzie przygotowanie strażaków do prowadzenia dochodzeń popożarowych oraz zabezpieczania miejsca pożarów. Zadanie to przewidziane jest dla Szkoły Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu.

W systemie kształcenia pożarniczego nie wyodrębniano dotychczas zadań polegających na doskonaleniu zawodowym. Zadanie to będzie realizowane zgodnie z dokumentem pt. „Zasady doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej”. Dokument ten opisuje szczegółowo zarówno grupy docelowe, do

których adresowane jest doskonalenie zawodowe, jak również obszary doskonalenia zawodowego, jego formy i czasookresy uczestnictwa, a także wprowadzany system punktów edukacyjnych.

Realizacja szkolenia doskonalącego dla ratowników w poszczególnych dziedzinach ratowniczych w zakresie podstawowym będzie oparta o sieć ośrodków szkolenia, zaś szkoleń dla członków specjalistycznych grup ratowniczych o sieć szkół pożarniczych. Ponadto obszar ratownictwa specjalistycznego zostanie rozbudowany o zagadnienia dotyczące gaszenia pożarów.

### **6.3. Programy kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego**

Praca nad przygotowaniem sprawnej i skutecznej kadry ratowników musi być realizowana w oparciu o dobrze przygotowane programy kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego. W ostatnich dwóch latach podjęto szereg działań mających na celu uporządkowanie tego obszaru. Pierwszym krokiem było opracowanie programu kształcenia w zawodzie strażak, następnie wyodrębniono efekty kształcenia w zawodzie technik pożarnictwa i przyporządkowano je do poszczególnych kwalifikacji zawodowych. Kolejnym krokiem było opracowanie nowych programów kształcenia w zawodzie inżynier pożarnictwa, zarówno dla studiów pierwszego stopnia dla strażaków w służbie kandydackiej, jak i strażaków w służbie stałej. Uzupełnieniem tych działań jest zakończenie w roku 2014 prac nad większością programów szkoleń specjalistycznych. Wyjątkiem jest obszar działań poszukiwawczo - ratowniczych oraz ratownictwa technicznego, który będzie ostatecznie uporządkowany w roku 2015. Po zakończeniu wdrożenia wszystkich programów kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego konieczna będzie ich ewaluacja mająca na celu weryfikację przyjętych rozwiązań oraz doboru efektów kształcenia. Konieczne będzie również skorelowanie

programów kształcenia w zawodzie technik pożarnictwa oraz inżynier pożarnictwa, tak aby program studiów niestacjonarnych dla strażaków w służbie stałej nie powiełał efektów kształcenia uzyskanych na niższych poziomach edukacyjnych. Taka ewaluacja powinna zostać przeprowadzona jednocześnie na wszystkich poziomach edukacyjnych, a poprzedzona powinna być szczegółowymi badaniami edukacyjnymi.

Uzupełnieniem działań mających na celu opracowanie nowych programów powinno być kompleksowe rozwiązanie kwestii pomocy dydaktycznych, a szczególnie podręczników, przewodników metodycznych, materiałów multimedialnych wspierających proces kształcenia. Realizacja tego zadania powinna zostać rozpoczęta w roku 2016 i zakończona w roku 2017. Takie podejście systemowe pozwoli poprawić jakość kształcenia oraz ujednoczyć jego zakres. Uzupełnieniem tego procesu będzie stworzenie Banku Wiedzy Pożarniczej, uzupełnianego treściami przez wszystkie szkoły i ośrodki szkolenia, administrowanego przez Szkołę Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu.

#### **6.4. E-learning**

Rozwijanie tej formy kształcenia jest bardzo istotne z punktu widzenia dostępności do zasobów wiedzy, a także z punktu widzenia budowania systemu doskonalenia zawodowego oraz zintensyfikowania kształcenia w zawodzie technik pożarnictwa.

Budowanie atrakcyjnej i efektywnej formy kształcenia musi opierać się o jeden spójny system, w budowanie którego powinno zostać zaangażowane całe środowisko edukacyjne oraz specjaliści reprezentujący poszczególne obszary ratownictwa. Takie podejście obniży znacząco nie tylko koszty związane z kształceniem, ale również obniży koszty utrzymania i zarządzania platformą e-learningową, pozwoli na utrwalanie i powtarzanie wiedzy, stworzy

nieograniczony dostęp do informacji, pozwoli na oszczędność czasu oraz zwiększy atrakcyjność treści szkoleniowych. Wskazane jest, aby budowaniem szkoleń i ich zarządzaniem zajmowała się jedna z wybranych szkół Państwowej Straży Pożarnej. Będzie to wymagało stworzenia wyspecjalizowanej komórki odpowiedzialnej za przygotowanie oferty szkoleniowej, atrakcyjnej pod względem merytorycznym oraz graficznym, uwzględniającej najnowsze trendy w nauczania na odległość takie jak: webinaria, pigułki wiedzy, gamification itp. Być może pozwoli to również, dzięki dostępnej technologii, na zbudowanie systemu m-learningu wykorzystującego urządzenia mobilne.

#### **6.5. POLIGONY, SPRZĘT I WYPOSAŻENIE**

Utrzymanie wysokiego poziomu kształcenia oraz zwiększanie oferty szkoleniowej uzależnione jest od bazy socjalnej szkół i ośrodków szkolenia tj. bazy poligonowej oraz bazy socjalnej. Zapewnienie wysokiego poziomu wyszkolenia to również wyposażenie szkół i ośrodków w obiekty i stanowiska do ćwiczeń.

Wyposażenie niezbędne do realizacji różnych form kształcenia jest w większości przypadków wystandaryzowane i zawarte w następujących dokumentach:

- do realizacji szkolenia w zakresie podstawowym – w zasadach ratownictwa specjalistycznego,
- do realizacji szkolenia – w zasadach ratownictwa specjalistycznego,
- do realizacji kształcenia w zawodzie technik pożarnictwa – w podstawie programowej kształcenia w zawodzie technik pożarnictwa.

Mając na względzie wzrost efektywności realizowanych szkoleń w części praktycznej przyjęto założenia stworzenia we wszystkich szkołach pożarniczych poligonów szkoleniowych oraz modernizacji i rozbudowy już istniejących, dostosowując je do aktualnych oczekiwań i przewidzianych zadań.

Przyjmuje się, że wszystkie szkoły i ośrodki szkolenia będą dysponowały zapleczem do realizacji szkoleń w zakresie podstawowym z każdej dziedziny ratownictwa oraz gaszenia pożarów wewnętrznych.

W przypadku szkół kształcących techników pożarnictwa oraz inżynierów pożarnictwa wyposażenie szkoły powinno zostać wzbogacone o sprzęt zgodny z podstawą programową kształcenia w zawodzie technik pożarnictwa oraz efektami kształcenia przewidzianymi dla zawodu.

Podobnie jak w ośrodkach szkolenia, tak i w szkołach zakłada się, że kluczowym elementem wyposażenia poligonów będą stacjonarne komory rozgorzeniowe i dymowe oraz trenażery wielofunkcyjne pozwalające na doskonalenie umiejętności gaszenia pożarów wewnętrznych. Ponadto zakłada się, że w ośrodkach szkolenia będą również występowały przewoźne trenażery ogniowe na paliwo gazowe oraz przewoźne komory dymowe, pozwalające na dotarcie ze szkoleniem do strażaków ochotniczych straży pożarnych. Takie założenie sprawdziło się w wielu krajach europejskich, stosujących w procesie szkolenia wysoce symulowane stanowiska do ćwiczeń. Dają one gwarancję przygotowania strażaków do działań w bardzo trudnych warunkach, zapoznają ze zjawiskami towarzyszącymi pożarom, a to wszystko z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, z możliwością powtarzalności ćwiczeń oraz przy ograniczeniu kosztów i ochronie środowiska naturalnego.

Dodatkowo każda ze szkół rozbudowuje poligony o stanowiska niezbędne do realizacji szkoleń specjalistycznych, przypisanych danej szkole.

Wsparciem systemu kształcenia będzie również wyposażenie szkół i ośrodków szkolenia w różnego rodzaju symulatory pozwalające wiernie odtworzyć środowisko pracy strażaka, w tym

symulatory decyzyjne przygotowujące strażaka do kierowania działaniami ratowniczymi na różnych poziomach kierowania.

Wypełnieniem realizacji zadań nałożonych na Państwową Straż Pożarną będzie zbudowanie w Centralnej Szkole Państwowej Straży Pożarnej ośrodka szkolenia kierowców pojazdów uprzywilejowanych, w którym będzie istniała możliwość doskonalenia techniki jazdy pojazdem w warunkach rzeczywistych, jak i poruszania się pojazdem uprzywilejowanym w warunkach wysokosymulowanych odwzorowanych w symulatorze.

Kolejnym istotnym elementem mającym wpływ na jakość kształcenia jest wyposażenie szkół w pojazdy pożarnicze wykorzystywane do działań ratowniczych i szkolenia, zapewniające mobilność dużych zespołów (autobusy) oraz ciągniki siodłowe zapewniające mobilność systemu kontenerowego.

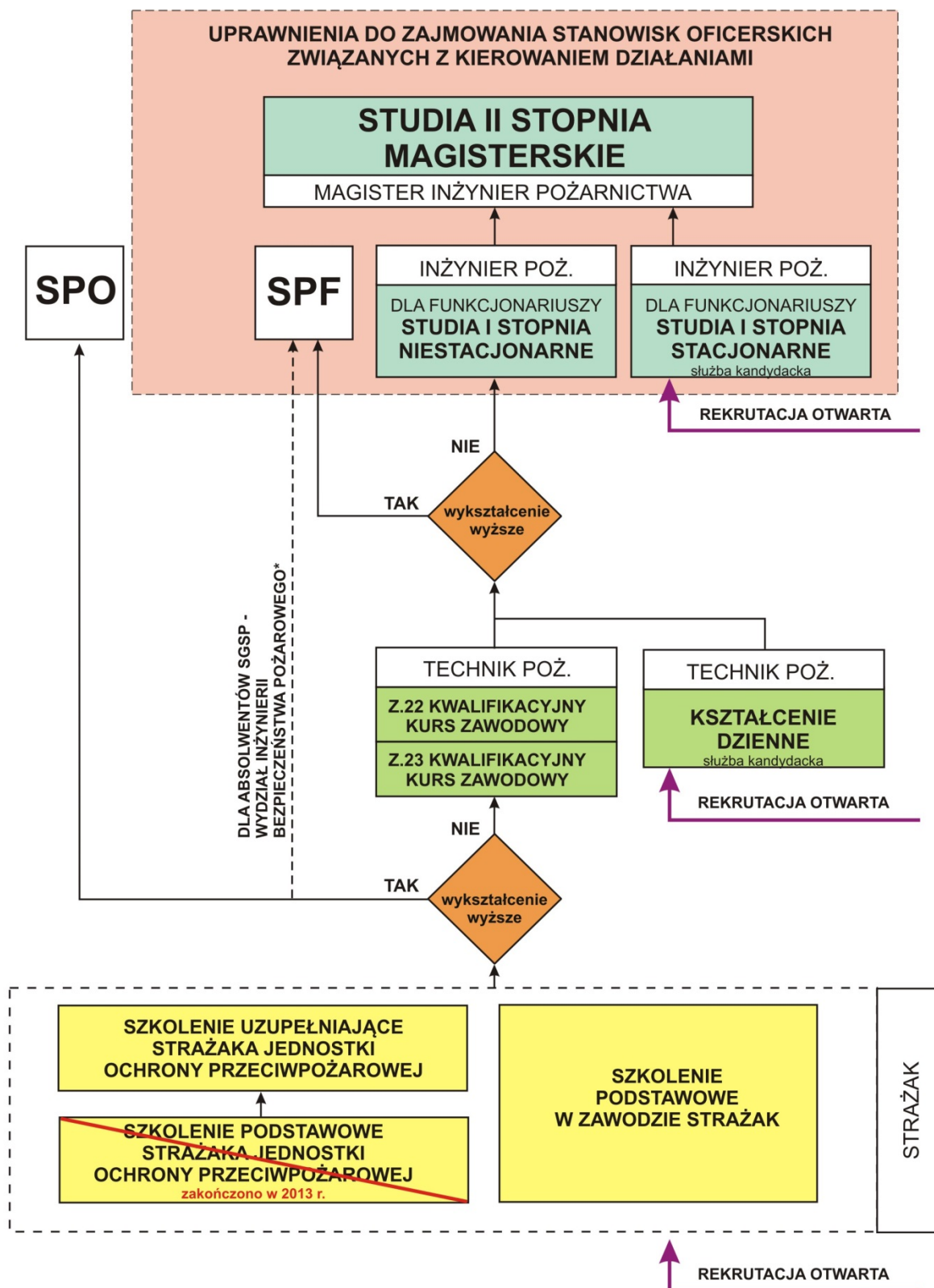
## Harmonogram realizacji zadań

Lp.	Zadanie	Odpowiedzialny	Termin realizacji
1.	Zakończenie prac nad „Zasadami doskonalenia zawodowego w PSP”	Biuro Szkolenia	15 listopada 2015
2.	Zakończenie prac nad programami przeszkolenia zawodowego	Szkoła Główna Służby Pożarniczej	30 listopada 2015 r.
3.	Opracowanie planu realizacji szkoleń uzupełniających strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej na lata 2015 – 2016	Biuro Szkolenia	30 listopada 2015 r.
4.	Opracowanie strategii rozwoju szkoły na lata 2016 – 2020 oraz programu rozwoju szkoły na lata 2016-2020, uwzględniającej rozwój zaplecza dydaktycznego, poligonowego, wyposażenia w sprzęt i pojazdy pożarnicze oraz przyjętą specjalizację	Wszystkie szkoły	31 stycznia 2016 r.
5.	Opracowanie wzorcowego regulaminu ośrodka szkolenia, uwzględniającego zmiany jakie następują w systemie kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego	Zespół KG PSP	31 stycznia 2016 r.
6.	Wprowadzenie stosownych zmian w statutach i regulaminach organizacyjnych, dostosowując je do nowych zadań	Szkoły PSP Ośrodki szkolenia	I kwartał 2016 r.
7.	Przygotowanie projektu „Pomoce dydaktyczne wsparciem krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego” wraz z harmonogramem jego realizacji	Biuro Szkolenia Szkoły PSP Ośrodki szkolenia	I kwartał 2016 roku.
8.	Opracowanie koncepcji realizacji kwalifikacyjnych kursów zawodowych, pozwalających na co najmniej dwukrotne zwiększenie liczby strażaków przyjmowanych na tę formę kształcenia	Szkoły kształcące w zawodzie technik pożarnictwa	I kwartał 2016 r.
9.	Opracowanie standardu wyposażenia ośrodka szkolenia do realizacji szkoleń z poszczególnych rodzajów ratownictwa w zakresie podstawowym	Zespół KG PSP	I kwartał 2016 r.



10	Opracowanie koncepcji rozwoju kształcenia na odległość na potrzeby krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego oraz systemu ochrony ludności	SA PSP Poznań	I kwartał 2016 r.
11.	Opracowanie założeń do Banku Wiedzy Pożarniczej	SA PSP Poznań	I kwartał 2016 r.
12.	Weryfikacja potrzeb sprzętowych zawartych w dokumencie „Prognozowanie inwestycji Państwowej Straży Pożarnej w zakresie finansowania europejskiego w latach 2014 – 2020”	Szkoły PSP Ośrodki szkolenia	I kwartał 2016 r.
13.	Opracowanie koncepcji realizacji szkoleń doskonalących dla kadry dowódczej	Szkoły PSP	I kwartał 2016 r.
14.	Opracowanie projektu programu szkolenia specjalistycznego w zakresie usuwania produktów ropopochodnych z morskiej linii brzegowej	Ośrodek Szkolenia w Słupsku	II kwartał 2016 r.
15.	Opracowanie koncepcji ośrodka szkolenia kierowców pojazdów uprzywilejowanych	CS PSP Częstochowa	II kwartał 2016 r.
16.	Ewaluacja „Programu szkolenia podstawowego w zawodzie strażak”	Biuro Szkolenia SP PSP w Bydgoszczy CS PSP w Częstochowie	II kwartał 2016 r.
17.	Ewaluacja programów kształcenia w zawodzie technik pożarnictwa	SA PSP w Krakowie SA PSP w Poznaniu CS PSP w Częstochowie	II kwartał 2016 r.
18.	Ewaluacja programów kształcenia w zawodzie inżynier pożarnictwa	Szkoła Główna Służby Pożarniczej	III kwartał 2016 r.
19.	Zakończenie naboru na szkolenie uzupełniające strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej	Szkoły PSP	31 grudnia 2016 r.

## SYSTEM KSZTAŁCENIA POŻARNICZEGO

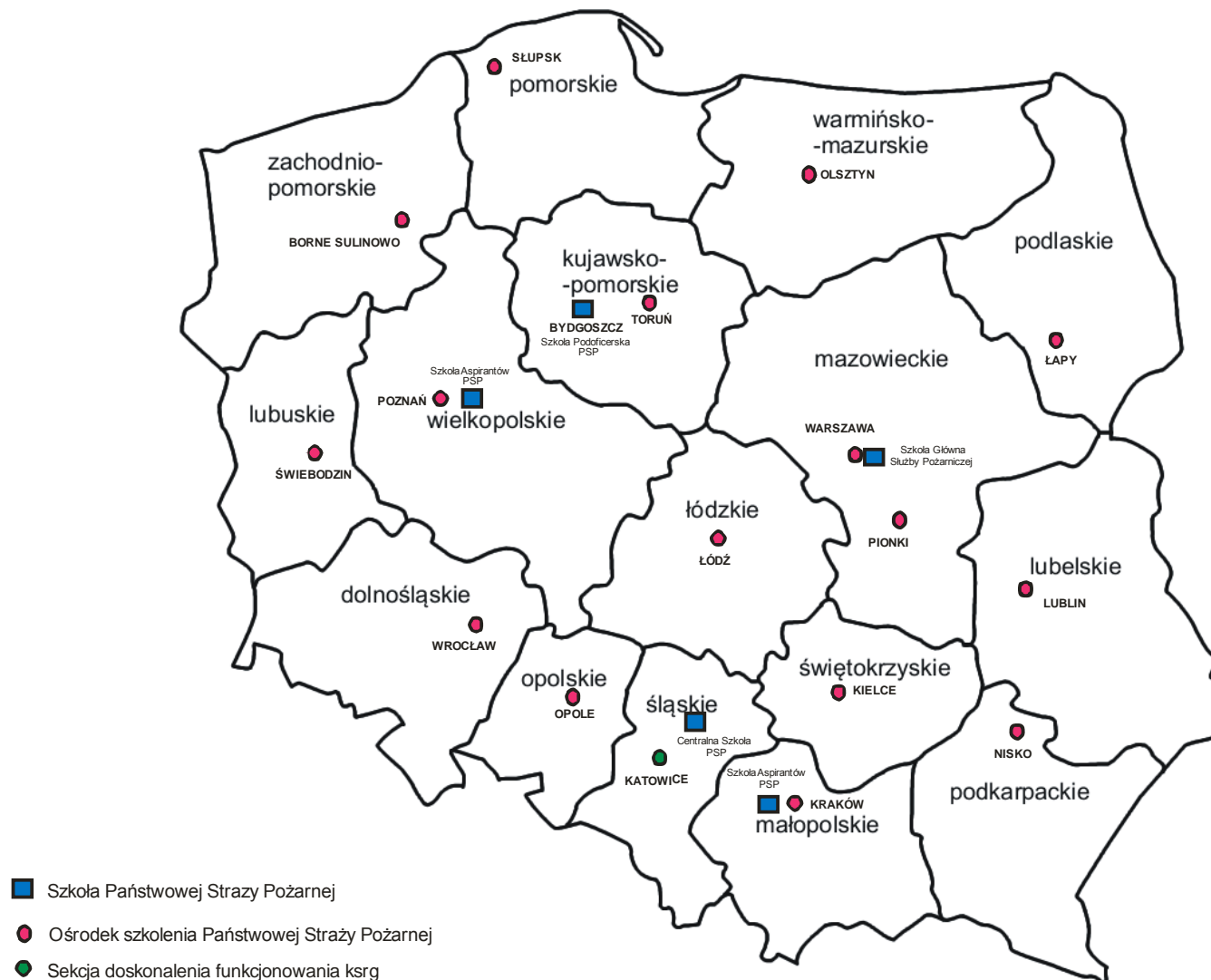


\* Nie uzyskuje uprawnień do kierowania działaniami

SPO - studia podyplomowe dla strażaków ubiegających się o pierwszy stopień oficerski w PSP

SPF - studia podyplomowe dla strażaków ubiegających się o zajmowanie stanowisk oficerskich związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi

## ROZMIESZCZENIE SZKÓŁ I OŚRODKÓW SZKOLENIA



**WYKAZ PROGRAMÓW SZKOLENIA ZATWIERDZONYCH PRZEZ  
KOMENDANTA GŁÓWNEGO PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ DO  
REALIZACJI PRZEZ PAŃSTWOWĄ STRAŻ POŻARNĄ**

(stan na dzień 1 września 2015 r.)

- 1) Program szkolenia podstawowego w zawodzie strażak, 6 lutego 2013 r.
  - 2) Program szkolenia uzupełniającego strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej, 26 marca 2007 r.
  - 3) Program kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej, 7 kwietnia 2010 r.
  - 4) Program szkolenia z zakresu metodyki nauczania ratownictwa medycznego w ksrg, 19 lipca 2013 r.
  - 5) Program szkolenia dla kandydatów na młodszych instruktorów ratownictwa medycznego w ksrg, 19 lipca 2013 r.
  - 6) Program szkolenia z zakresu segregacji w zdarzeniach mnogich i masowych, 19 lipca 2013 r.
  - 7) Program szkolenia doskonalącego dla strażaków KSREG z zakresu współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, 14 marca 2012 r.
  - 8) Program szkolenia instruktorów PSP z zakresu współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, 14 marca 2012 r.
  - 9) Program szkolenia z ratownictwa na obszarach wodnych realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym, 1 września 2015 r.
  - 10) Program szkolenia w zakresie ratownictwa lodowego, 1 września 2015 r.
  - 11) Program szkolenia z zakresu ratownictwa na wodach szybkopłynących, 14 kwietnia 2011 r.
  - 12) Program szkolenia w zakresie młodszego nurka, 1 września 2011 r.
-

- 13) Program kursu specjalistycznego dla nurków MSWiA wykonujących prace podwodne w zakresie ratownictwa, 3 kwietnia 2009 r.
- 14) Program szkolenia specjalistycznego dla nurków kierujących pracami podwodnymi w zakresie ratownictwa, 27 marca 2015 r.
- 15) Program szkolenia z ratownictwa wysokościowego realizowanego przez ksrgw zakresie podstawowym, 23 stycznia 2015 r.
- 16) Program szkolenia dla kandydatów na młodszych ratowników wysokościowych KSRG, 22 kwietnia 2014 r.
- 17) Program szkolenia dla młodszych ratowników wysokościowych KSRG, 22 kwietnia 2014 r.
- 18) Program szkolenia ratowników wysokościowych KSRG, 22 kwietnia 2014 r.
- 19) Program szkolenia dla starszych ratowników wysokościowych KSRG, 22 kwietnia 2014 r.
- 20) Program szkolenia z działań poszukiwawczo-ratowniczych realizowanych przez ksrg w zakresie podstawowym, 5 lutego 2015 r.
- 21) Program kursu specjalistycznego z zakresu obsługi elektronicznych urządzeń do lokalizacji osób zasypanych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej, 14 kwietnia 2005 r.
- 22) Program szkolenia specjalistycznego z zakresu stabilizacji naruszonych konstrukcji, 27 sierpnia 2015 r.
- 23) Program szkolenia z zakresu przygotowania do działań ratowniczych poza granicami kraju, 12 września 2012 r.
- 24) Program szkolenia z zakresu topografii oraz systemu globalnej lokalizacji satelitarnej (GPS), 21 listopada 2011 r.
- 25) Program szkolenia dla przewodników psów ratowniczych z grup poszukiwawczo-ratowniczych w zakresie pomocy przedweterynaryjnej, 5 lutego 2014 r.
- 26) Program szkolenia z technik i taktyki poszukiwań z wykorzystaniem psów ratowniczych, 21 kwietnia 2015 r.

- 27) Program szkolenia przewodników psów ratowniczych, 21 kwietnia 2015 r.
- 28) Program szkolenia z ratownictwa chemicznego i ekologicznego realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym, 23 grudnia 2014 r.
- 29) Program szkolenia specjalistycznego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, 26 czerwca 2014 r.
- 30) Program szkolenia specjalistycznego w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym, 26 czerwca 2014 r.
- 31) Program szkolenia specjalistycznego w zakresie transportu towarów niebezpiecznych, 9 lipca 2014 r.
- 32) Program szkolenia doskonalącego dla strażaków jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej z zakresu zarządzania stresem oraz organizacji i udzielania wsparcia psychologicznego, 11 stycznia 2011 r.
- 33) Program szkolenia doskonalącego dla dowódców zmian z zakresu zarządzania stresem oraz organizacji i udzielania wsparcia psychologicznego, 11 stycznia 2011 r.
- 34) Program szkolenia specjalistycznego kierowców-operatorów samochodów z drabiną mechaniczną, 10 lipca 2006 r.
- 35) Program szkolenia obsad stanowisk kierowania Państwowej Straży Pożarnej, 27 czerwca 2011 r.
- 36) Program szkolenia z zakresu montażu i demontażu zestawów do dekontaminacji całkowitej, 6 grudnia 2011 r.
- 37) Program szkolenia z zakresu obsługi sprzętu będącego na wyposażeniu lekkiego samochodu rozpoznania chemicznego, 8 lutego 2012 r.
- 38) Program szkolenia dla kadry dowódczej szczebla strategicznego, 5 marca 2012 r.
- 39) Program szkolenia wstępnego z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby dla funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej, 28 lutego 2013 r.
- 40) Program szkolenia z zakresu organizacji doskonalenia zawodowego, organizowania działań ratowniczych oraz dokumentowania zdarzeń dla

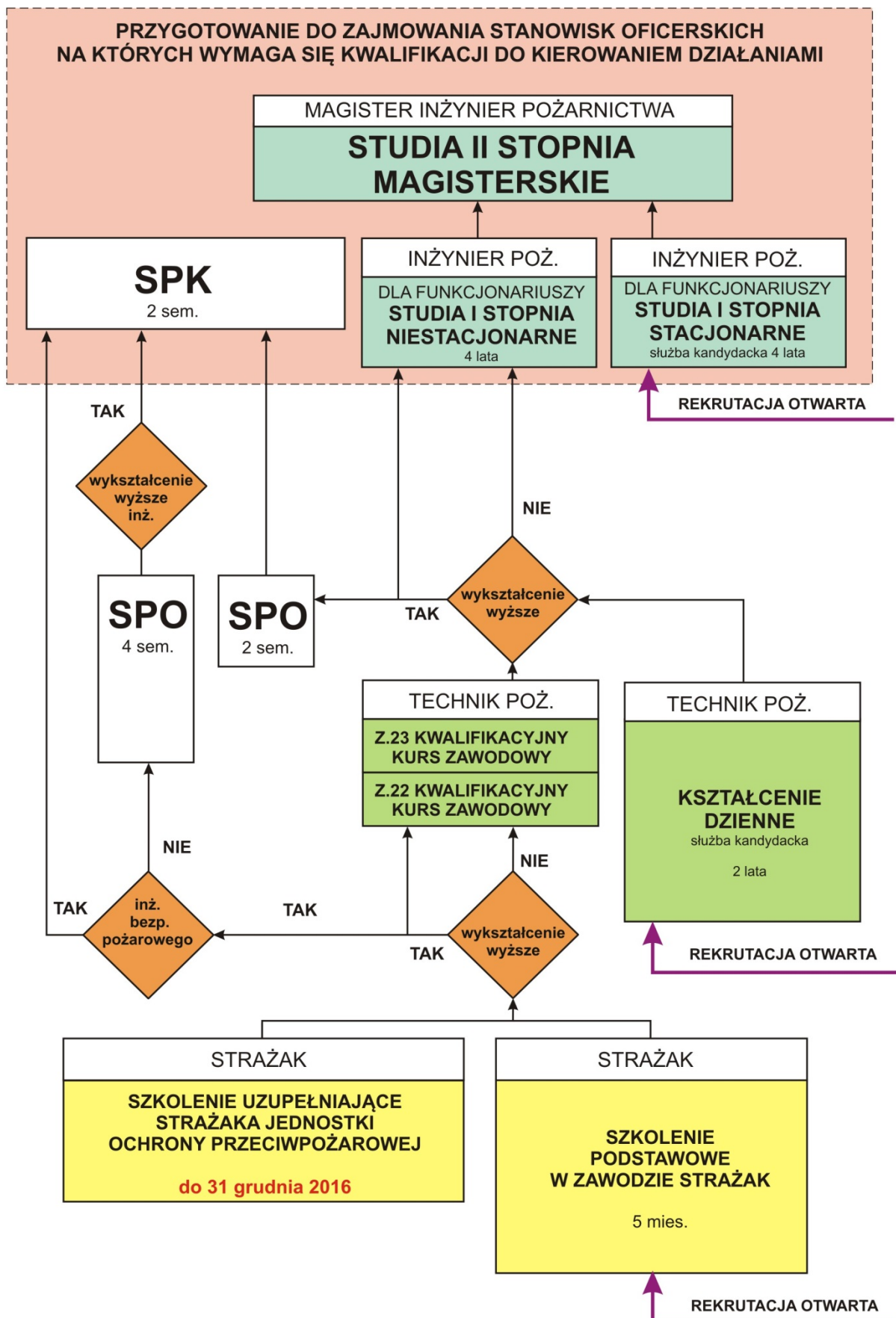
dowódców jednostek ratowniczo-gaśniczych i dowódców zmian służbowych, 19 lipca 2013 r.

- 41) Program szkolenia w zakresie hakowego – sygnalisty dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej, 1 października 2013 r.
- 42) Program szkolenia inspektorów ochrony przeciwpożarowej, 22 lutego 2010 r.
- 43) Program szkolenia inspektorów ochrony przeciwpożarowej (szkolenie aktualizujące), 28 sierpnia 2012 r.
- 44) Program szkolenia specjalistów ochrony przeciwpożarowej, 10 marca 2010 r.
- 45) Program szkolenia specjalistów ochrony przeciwpożarowej (szkolenie aktualizujące), 10 czerwca 2015 r.
- 46) Program szkolenia podstawowego strażaków ratowników OSP, 11 maja 2006 r.
- 47) Program szkolenia z zakresu ratownictwa technicznego dla strażaków ratowników OSP, 11 maja 2006 r.
- 48) Program szkolenia kierowców – konserwatorów sprzętu ratowniczego OSP, 11 maja 2006 r.
- 49) Program szkolenia strażaków ratowników OSP z zakresu działań przeciwpowodziowych oraz ratownictwa na wodach, 11 maja 2006 r.
- 50) Program szkolenia dowódców OSP, 11 maja 2006 r.
- 51) Program szkolenia naczelników OSP, 11 maja 2006 r.
- 52) Program szkolenia komendantów gminnych Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, 11 maja 2006 r.
- 53) Program szkolenia w zakresie pracy w ubraniach gazoszczelnych i chemoodpornych (dla funkcjonariuszy policji z pododdziałów antyterrorystycznych i prewencji), 20 października 2005 r.
- 54) Program szkolenia operatorów oraz instruktorów z zakresu wykonywania prac z użyciem wciągarki (dla funkcjonariuszy Straży Granicznej), 12 listopada 2009 r.

- 55) Program szkolenia w zakresie pracy w sprzęcie ochrony dróg oddechowych oraz posługiwania się ratowniczymi zestawami hydraulicznymi i ratowniczym sprzętem mechanicznym (dla żołnierzy Żandarmerii Wojskowej), 21 czerwca 2010 r.
- 56) Program szkolenia z zakresu pracy w sprzęcie ochrony dróg oddechowych oraz posługiwania się ratowniczym sprzętem mechanicznym i zestawami hydraulicznymi (dla policjantów z Samodzielnych Pododdziałów Antyterrorystycznych Policji), 15 listopada 2011 r.
- 57) Program szkolenia w zakresie posługiwania się ratowniczymi zestawami hydraulicznymi, ratowniczym sprzętem mechanicznym oraz pracy w sprzęcie ochrony układu oddechowego (dla funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu), 29 maja 2013 r.
- 58) Program szkolenia w zakresie obsługi gaśnic, hydrantów i kocy gaśniczych oraz gaszenia ubrania palącego się na człowieku (dla funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu), 19 lipca 2013 r.
- 59) Program szkolenia z zakresu bezpieczeństwa działań w środowisku pożaru dla funkcjonariuszy wykonujących zadania antyterrorystyczne, 27 października 2014 r.
- 60) Program szkolenia z zakresu ratownictwa medycznego (dla strażaków z Ukrainy), 3 listopada 2014 r.



## SYSTEM KSZTAŁCENIA PO ZMIANACH



SPO - przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk oficerskich

SPK - przeszkolenie zawodowe przygotowujące do zajmowania stanowisk, na których wymaga się kwalifikacji do kierowaniem działaniami ratowniczymi

**Prognoza struktury zatrudnienia na lata 2014 - 2022**  
**Liczba funkcjonariuszy uprawnionych do zajmowania stanowiska służbowego w danym korpusie Państwowej Straży Pożarnej**  
rok prognozy to okres od 2 grudnia roku poprzedniego do 1 grudnia roku prognozowanego

Korpus	Dane We/Wy	Wiersz	Działanie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Oficerski	z uprawnieniami do kierowania działaniami ratowniczo-gaśniczymi	Odejścia	1		191	203	205	208	211	217	218	220	222	
		<b>absolwenci DSI + DSM</b>	2		94	93	94	83	100	100	100	100	100	
		absolwenci ZSI	3		127	122	77	116	119	119	119	119	119	
		absolwenci SPK (SPF)	4		189	234	49	49	49	49	49	49	49	
		<b>prognoza na 1 grudnia</b>	5	=5 <sub>(-1)</sub> -1+2+3+4	3 936	4 155	4 401	4 416	4 456	4 513	4 564	4 614	4 662	4 708
		cel / liczba etatów	6		4 440	4 440	4 440	4 440	4 440	4 440	4 440	4 440	4 440	4 440
		braki/nadwyżka w korpusie [os.]	7	=5-6	-504	-285	-39	-24	16	73	124	174	222	268
		% braków/nadwyżki w korp.	8	=7/6	-11,35%	-6,42%	-0,88%	-0,54%	0,36%	1,64%	2,79%	3,92%	5,00%	6,04%
	bez uprawnieniń do kierowania działaniami ratowniczo-gaśniczymi	Odejścia	9		134	128	129	131	133	131	140	141	140	
		absolwenci SPK (SPF)	10	=4	189	234	49	49	49	49	49	49	49	
		absolwenci SPO (1+2)	11	=11+32	0	30	180	180	180	180	180	180	180	
		aspirant + wyższe wyksz.	12		1 095	0	0	0	0	0	0	0	0	
		<b>prognoza na 1 grudnia</b>	13	=13 <sub>(-1)</sub> -9-10+11+12	2 328	3 100	2 768	2 770	2 770	2 768	2 768	2 759	2 749	2 740
		cel / liczba etatów	14		4 419	4 419	4 419	4 419	4 419	4 419	4 419	4 419	4 419	4 419
		braki/nadwyżka w korpusie [os.]	15	=13-14	-2 091	-1 319	-1 651	-1 649	-1 649	-1 651	-1 651	-1 660	-1 670	-1 679
		% braków/nadwyżki w korp.	16	=15/14	-47,32%	-29,85%	-37,36%	-37,32%	-37,32%	-37,36%	-37,36%	-37,57%	-37,79%	-38,00%
	Razem	prognoza na koniec roku	17	=13+5	6 264	7 255	7 169	7 186	7 226	7 281	7 332	7 373	7 411	7 448
		cel / liczba etatów	18	=14+6	8 859	8 859	8 859	8 859	8 859	8 859	8 859	8 859	8 859	8 859
		braki/nadwyżka w korpusie [os.]	19	=17-18	-2 595	-1 604	-1 690	-1 673	-1 633	-1 578	-1 527	-1 486	-1 448	-1 411
		% braków/nadwyżki w korp.	20	=19/18	-29,29%	-18,11%	-19,08%	-18,88%	-18,43%	-17,81%	-17,24%	-16,77%	-16,34%	-15,93%
Aspirancki (strażacy, którzy posiadają kwalifikacje do zajmowania stanowisk w korpusie aspiranckim)	Odejścia	21		442	414	396	394	403	417	421	432	449		
	absolwenci ZSI	22	=3	127	122	77	116	119	119	119	119	119		
	absolwenci SPO (1)	23		0	30	90	90	90	90	90	90	90		
	aspirant + wyższe wyksz.	24	=12	-1 095	0	0	0	0	0	0	0	0		
	<b>absolwenci DSA</b>	25		265	287	330	270	270	270	270	270	270		
	absolwenci KKZ	26		355	392	357	719	719	719	719	719	719		
	<b>prognoza na 1 grudnia</b>	27	=27 <sub>(-1)</sub> -21-22-23-24+25+26	5 850	4 806	4 919	5 043	5 432	5 809	6 172	6 531	6 879	7 210	
	cel / liczba etatów	28		9 159	9 159	9 159	9 159	9 159	9 159	9 159	9 159	9 159	9 159	
	braki/nadwyżka w korpusie [os.]	29	=27-28	-3 309	-4 353	-4 240	-4 116	-3 727	-3 350	-2 987	-2 628	-2 280	-1 949	
	% braków/nadwyżki w korp.	30	=29/28	-36,13%	-47,53%	-46,29%	-44,94%	-40,69%	-36,58%	-32,61%	-28,69%	-24,89%	-21,28%	
Podoficerski (strażacy, którzy posiadają kwalifikacje do zajmowania stanowisk w korpusie podoficerskim)	Odejścia	31		766	707	658	594	538	498	466	439	419		
	absolwenci SPO (2)	32		0	0	90	90	90	90	90	90	90		
	absolwenci KKZ	33	=26	355	392	357	719	719	719	719	719	719		
	absolwenci SUS	34		1 644	1 564	787	0	0	0	0	0	0		
	absolwenci KS	35		612	617	617	1 101	1 101	1 101	898	802	697		
	<b>przyjęcia z kwalifikacjami</b>	36		180	180	180	180	180	180	180	180	180		
	<b>prognoza na 1 grudnia</b>	37	=37 <sub>(-1)</sub> -31-32-33+34+35+36	13 241	14 556	15 818	16 297	16 175	16 109	16 083	15 886	15 620	15 269	
	cel / liczba etatów	38		12 472	12 472	12 472	12 472	12 472	12 472	12 472	12 472	12 472	12 472	
braki/nadwyżka w korpusie [os.]	39	=37-38	769	2 084	3 346	3 825	3 703	3 637	3 611	3 414	3 148	2 797		
% braków/nadwyżki w korp.	40	=39/38	6,17%	16,71%	26,83%	30,67%	29,69%	29,16%	28,95%	27,37%	25,24%	22,43%		
Szeregowych (strażacy bez kwalifikacji lub z niepełnymi kwalifikacjami w zawodzie strażak)	Odejścia	41		52	22	15	16	11	13	12	18	22		
	absolwenci SUS	42	=34	1 644	1 564	787	0	0	0	0	0	0		
	absolwenci KS	43	=35	612	617	617	1 101	1 101	1 101	898	802	697		
	<b>strażacy bez kwalifikacji (przyjęcia do PSP)</b>	44		1 053	948	850	802	697	750	697	750	697		
	<b>strażacy z niepełnymi kw. w zaw. strażak</b>	44a	=44a <sub>(-1)</sub> -42	4 249	2 605	1 041	254	240	230	218	207	191	171	
	<b>prognoza na 1 grudnia</b>	45	=45 <sub>(-1)</sub> -41-42-43+44	4 656	3 401	2 146	1 577	1 262	847	483	270	200	178	
	cel / liczba etatów	46		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
braki/nadwyżka w korpusie [os.]	47	=45-46	4 656	3 401	2 146	1 577	1 262	847	483	270	200	178		
Razem	Zatrudnienie	48	=5+13+27+37+45	30 011	30 018	30 052	30 103	30 095	30 046	30 070	30 060	30 110	30 105	
	Liczba etatów	49	=6+14+28+38+46	30 490	30 490	30 490	30 490	30 490	30 490	30 490	30 490	30 490	30 490	
	Wakaty	50	=49-48	479	472	438	387	395	444	420	430	380	385	
	Odejścia ze służby	51	=7+15+29+39+46	1 585	1 474	1 403	1 343	1 296	1 276	1 257	1 250	1 252		

Liczba etatów w korpusie oficerskim, na którym wymagane są uprawnienia do kierowania działaniami ratowniczo-gaśniczymi nie obejmuje stanowiska dowódcy i zastępcy dowódcy zmiany.